

ETNOGRAFSKI MUZEJ

Mažuranićev trg 14, 10000 Zagreb, tel. 01/4826-220, faks 01/4826-221
http://www.mdc.hr/etnografski, http://etnografski-muzej.hr, e-mail: EMZ@etnografski-muzej.hr

Tip muzeja:	specijalizirani muzej
Vrsta muzeja:	etnografski
Djelokrug:	republički
Godina osnutka:	1919.
Osnivač:	grad Zagreb
Ravnatelj:	Damodar Frlan (<i>viši kustos</i>)
Broj stručnih djelatnika:	23

Zvezdana Antoš (*viši kustos*), Josip Barlek (*viši kustos*), mr. Iris Biškupić-Bašić (*viši kustos*), mr. Aida Brenko (*viši kustos*), Vladimir Brođanac (*viši preparator*), Nerina Eckhel (*kustos*), Ivanka Ivkanec (*muzejski savjetnik*), mr. Željka Jelavić (*viši kustos*), mr. Irena Kolbas (*viši kustos, bibliotekar*), mr. Nadja Maglica (*viši kustos*), mr. Zlatko Mileusić (*viši kustos*), Jasna Mokos (*dokumentarist*), Branislav Moritz (*preparator*), Marijana Najjar (*preparator*), Štefica Nović (*pomoćni preparator*), Natko Paša (*viši preparator*), Mirjana Randić Barlek (*muzejski savjetnik*), mr. Ivan Šestan (*muzejski savjetnik*), Mladen Tomljenović (*viši muzejski tehničar, fotograf*), Ljiljana Vilus-Japec (*viši preparator*), Jasminka Vujičić (*preparator*), Vesna Zorić (*viši kustos*)

1. Skupljanje građe

Tijekom 2001. g. za zbirke Etnografskog muzeja prikupljeno je 494 predmeta, što je 28 predmeta više nego u prethodnoj godini. Darovana su 192 predmeta, a 302 predmeta otkupljena su sredstvima Gradskog ureda za kulturu i Ministarstva kulture.

Svi otkupljeni ili darovani predmeti inventirani su, očišćeni i zaštićeni te smješteni u odgovarajuće čuvaonice.

1.1. Kupnja

Među 302 otkupljena predmeta najbrojniji su predmeti vezani za običaje, tekstilni predmeti, pokućstvo i predmeti vezani za obrte.

- Za Zbirku običaja kupljeno je 245 predmeta, među njima: dvoje božićne jaslje iz Plemenščine kod Klenovnika i Šemnice Donje kod Krapine; dvoje božićne jaslje iz Zagreba; 125 uskrsnih pisanica iz zbirke kipara Vanje Radauša; 48 pisanica iz Bušetine kod Virovitice; 6 pisanica iz Šurkovca kod Prijedora; 10 pisanica opletenih koncem iz Palanječkog Boka kod Siska; 10 pisanica iz Donje Dubrave i 40 pisanica iz Lovasa.
- Otkupljena su dva božićna ukrasa "luster" od slame iz mjesta Kebel kod Bedekovčine; prekrivač za krevet iz Crikvenice; koltra i prekrivka iz Paga, 2 ručnika iz Lepoglave, jastuk i batići iz Lepoglave, 2 ponjave iz Retkovaca, koperta iz Podravine te 4 tekstilna predmeta iz Zagreba.
- Nabavljena su 43 tekstilna predmeta iz Vinkovačkog područja i 7 predmeta za tekstilnu Zbirku Posavine, Moslavine, Banije i Turopolja.
- Za Zbirku medicarskoga i svjećarskog obrta otkupljeno je 56 predmeta. 5 predmeta otkupljeno je za Zbirku pokućstva, 10 predmeta za Zbirku kućnog inventara, a 14 predmeta za Zbirku posoblja.

1.2. Terensko istraživanje

Jedna od važnijih aktivnosti stručnjaka Muzeja jesu terenska istraživanja tijekom kojih se prikupljaju podaci o etnografskoj baštini i tradicijskoj kulturi te se nabavljaju predmeti za popunjavanje Muzejskih zbirki.

- Stručnjaci Muzeja proveli su na terenskim istraživanjima 114 dana, najveći dio za potrebe pripreme izložbe *Narodna medicina*. Tijekom istraživanja prikupljen je veći broj predmeta, a obavljena su i opsežna fotografska snimanja i videosnimanja u okolici Slavonskog Broda, Lici, u okolici Zagreba i na otoku Krku. Istraživanjima su obuhvaćena ova mjesta i područja: Krk, Varaždinske Toplice, Klanjec, Kupčina, Čučerje, Samoborski Strmec,

Marija Bistrica, Brdovec, Marija Gorica, Budinščina, Ivankovo, Ilok, Komletinci, Tovarnik, Bapska, Osijek, Slavonski Brod, Pavlovci, Sikirovci, Lovas, Vukovar i Lika.

- Nastavljen je i završen terenski rad u Iloku i okolici, organiziran u suradnji s Upravom za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture RH i s Gradskim muzejem u Iloku. Sudjelovala su 4 kustosa Muzeja.
- Fotografsko snimanje božićnih jaslja obavljeno je na 15 lokaliteta na otoku Krku, u Krapini, a krajem godine takva su snimanja obavljena i u Zagrebu i okolici. Za Uskrs su obavljena snimanja na terenu u okolici Rijeke (Grobnik, Cernik), u Rijeci (na dva mjesta) te u Bribiru.
- Obavljena su terenska istraživanja tradicijskog odijevanja u Županji i Komletincima te istraživanja s fotografiranjem i videosnimanjem slaganja i spremanja odjeće u Gornjem Vrapču, Brezovici i Pokupskom.

1.3. Darovanje

S obzirom na nedostatna sredstva za otkup predmeta, obogaćivanju muzejskih zbirki znatno pridonose darovani predmeti. Pojedinci su na terenu i u Muzeju darovali 192 predmeta, među njima 85 uskrsnih pisanica, 59 predmeta za Zbirku medicarskoga i svjećarskoga, 17 predmeta za Zbirku posoblja, te 21 tekstilni predmet iz Posavine, Hrvatskog zagorja, Vojvodine, Like, Slavonije, Jadrana i Bosne i Hercegovine. Tijekom priprema za izložbu *Narodna medicina* Muzeju su darovani brojni predmeti koji su na njoj izloženi. Za Zbirku pokućstva darovan je stol iz Đakova, 19. stoljeće, iz ostavštine Isidora Kršnjavoga.

1.7. Ostalo (kopije-rekonstrukcije)

U Muzejskim preparatorskim radionicama izrađeno je 5 rekonstrukcija obrednih kruhova.

2. Zaštita

2.1. Preventivna zaštita

Jedna od najvažnijih zadaća Muzeja jest zaštita predmeta u zbirkama i stalnom postavu koju, u dogovoru i suradnji s kustosima, provode preparatori i konzervatori specijalizirani za zaštitu tekstila, drva, metala, keramike i drugih materijala.

- Preventivna zaštita provodila se tijekom cijele 2001. g. pa je zaštićeno, očišćeno i uređeno ukupno 2.166 muzejskih predmeta (2000. g. 1.707 predmeta). Najveći broj čine tekstilni predmeti, među kojima izdvajamo pranje, glačanje i plisanje kompleta muških i

ženskih nošnji s područja Šestina, Remeta, Markuševca i Kupinca te platnenih dijelova nošnje iz Pokuplja, Baranje i Slavonije.

- Uređeno je i zaštićeno 155 lutaka iz Zbirke Perinić.
- Za potrebe franjevačkog samostana na otoku Košljunu uređen je dio Etnografske zbirke: očišćeno je ili oprano i sredstvom protiv moljaca zaštićeno 119 tekstilnih predmeta i obuće.
- U sklopu redovitog održavanja stalnog postava očišćene su i zaštićene nošnje iz vitrine Paga, Krka, Istre, Hrvatskog primorja, Ravnih kotara, Like i Žumberka, a također su zaštićeni i predmeti od drva i keramike.
- Uređena je i zaštićena većina predmeta u depoima-zbirkama Baranja, Bačka, Slavonija, Šestine, Kućni inventar, Gospodarstvo, Čilimi i ogavlja.
- Velik broj predmeta obrađen je i očišćen u sklopu priprema za izložbu *Narodna medicina*.

2.2. Konzervacija

Konzervatorskim postupcima obrađeno je 98 predmeta: tekstilnih, pisanica i predmeta od tijesta.

2.3. Restauracija

- Restauratorskim postupcima u radionicama Muzeja obrađen je 81 predmet, među kojima izdvajamo: inv. br. 20527 d - svileni opreg, Virovitica; 27533 - spavačica, Sunja; 27541 - gaće, Sunja; 27542 - gaće, Sunja; 15242 - opleće, Peroj; 7535 - suknja, Primorje; 21223 - ćilim; 23342 - pas; ZGZ 264 a,b - vinac, Koprivnički Ivanec; 15736, 6099, 23887, 18837, 23888, 6791 - prsluci; 2 tekstilna predmeta iz Sinja, donacija dr. Jelke Radauš.
- Za Zbirku sa otoka Košljuna restaurirane su: rubača, ženski suknjeni kaputić i haljetak. Restaurirano je također 19 uskrasnih pisanica i 4 božićne jaslice. Lijepljenjem je sačuvano i restaurirano 28 svetih slika na staklu.

2.4. Ostalo

- U depou tradicijskoga gospodarstva montirane su police za smještaj predmeta i nastavljen je rad na preslagivanju materijala prema namjeni – makete i pčelarstvo.
- Za potrebe HNK-a u Zagrebu pripremljeno je 9 kompleta tekstilnih predmeta iz Slavonije.
- Oprane su zaštitne navlake s kaputa i prsluka te su fotografirani predmeti za dokumentaciju radionice.

3. Dokumentacija

3.1. Inventarna knjiga

Tijekom 2001. g. u inventarne knjige pod oznakama Et., Va. i Ex. upisano je 338 novih inv. brojeva, a u zbirke su pohranjena 494 nova predmeta. Sadašnje je stanje 63.203 inventiranih predmeta.

Inventirane su 2 jedinice stručne građe, a tehnički je obrađeno 508 predmeta.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Napravljena je kataloška obrada zbirke narodnih nošnji Muzeja grada Iloka (140 predmeta u 2001. – ukupno 738 predmeta).

3.3. Fototeka

- U 2001. godini snimljeno je 3.240 negativna. U Muzeju su fotografski snimana otvorenja izložbi, postavi izložbi, predmeti prije i nakon

restauracije i konzervacije, likovne radionice i božićne jaslice za potrebe izložbi u Italiji. Snimanja na terenu obavljena su na otoku Krku, u Rijeci, Bribiru, Krapini, Budinšćini, okolici Zagreba i Driškoj krajini. Determinirano je i opisano 50 negativna (terensko istraživanje nošnje županjske Posavine).

- Na više lokaliteta u Hrvatskoj obavljena su fotosnimanja za izložbu *Narodna medicina*; snimljena su 684 negativna.
- Presnimljeno je 65 starih fotografija i razglednica (u boji i crno-bijelih), u muzejskom laboratoriju razvijeni su filmovi i izrađene fotografije.
- Nastavljen je rad na sređivanju muzejske fotodokumentacije. Inventirano je i spremljeno 512 starih negativna i 2.700 novih negativna.
- Muzeju u Iloku posuđeno je 12 fotografija narodnih nošnji snimljenih u prvim desetljećima 20. st. koje su presnimljene za fotodokumentaciju Etnografskog muzeja.
- Osnovana je fototeka zbirke narodnih nošnji Muzeja grada Iloka; ukupno je determinirano 606 fotografija.

3.4. Dijateka

Snimljeno je, obrađeno i na odgovarajući način pohranjeno 1.176 dijapozitiva.

Najveći broj snimljen je na terenu, na istim lokalitetima kao i negativni. Za unos u inventarnu knjigu pripremljeno je 1.500 dijapozitiva.

3.5. Videoteka

U videoteku je pohranjeno 5 snimljenih ili nabavljenih videozapisa. Videozapisi su snimani u Muzeju (otvorenja izložbi, postavljene izložbe, aktivnosti Pedagoškog odjela), na terenskim istraživanjima ili su snimani TV programi koji se odnose na djelatnost Etnografskog muzeja.

U sklopu priprema za izložbu *Narodna medicina* obavljena su snimanja digitalnom video-kamerom na 6 lokacija u Hrvatskoj (Podravske Sesvete, Pitomača, Sikirevci, Pavlovci, Lički Novi i Brusici), a snimljeni je materijal montiran i kao videozapis prikazuje se na izložbi.

3.6. Hemeroteka

Iz novina i drugih publikacija izvađeno je i u hemeroteku pohranjeno 408 stranica s napisima o Muzeju i njegovim aktivnostima te o etnologiji i folkloru.

3.7. Stručni arhiv

U stručni arhiv upisano je 9 novih jedinica (stručni radovi, ekspertize).

3.8. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

U fond dokumentacijskih crteža spremljeno je 10 tabli grafičkih prikaza ornamentike pisanica pojedinih krajeva Hrvatske izrađenih na osnovi predložaka iz Zbirke Muzeja, tri table crteža ornamenata pisanica Virovitičkog kraja (Sopje, Brezovica i Bušetina) i tri skice ornamentike pisanica iz Staroga Graca u Podravini.

Nacrtnan je kraj prsluka i kape za *Priručnik za rekonstrukciju narodne nošnje Like*.

3.9. Računalna obrada građe

- Uz pomoć računalnog programa Promus obrađena su i katalogizirana 482 predmeta, a digitalnom kamerom napravljene su 544 snimke koje su povezane sa zapisima. Sadašnje je stanje 5.542 zapisa.
- Za Gradski muzej u Iloku izrađena je Privremena knjiga inventara u računalnom programu Word (60 predmeta zbirke Bačvarstvo).

3.10. Ostalo

- Podatke, uvid u građu iz fotoarhiva te posudbu ili pravo korištenja zatražilo je 11 osoba izvan Muzeja, kao i brojni stručnjaci Etnografskog muzeja.
- Brojne osobe ili ustanove zatražile su od Dokumentacije Muzeja upute, podatke ili savjete.
- Obradeno je i za inventiranje pripremljeno 300 predmeta darovanih tijekom izložbe *Licitarska umijeća*.
- Digitalnom kamerom prije preparatorskih i restauratorskih radova snimljeno je 40 predmeta iz Etnografske zbirke franjevačkog samostana na Košljunu.

4. Knjižnica

4.1. Nabava (razmjena, dar, kupnja, muzejska izdanja)

- Kupnja: 45 knjiga
- Dar: 72 knjige
- Razmjena: primljeno je 85, a u razmjenu su poslano 584 nove knjige i časopisa
- Pretplata: 5 jedinica

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

- Inventirana su 282 nova naslova.
- Signirano je 185 naslova, presignirano 15 jedinica.
- Pomoću računalnog programa CROLIST katalogizirano je 40 novih naslova.
- Rekatologizirano je 57 jedinica.
- Napravljeni su skraćeni zapisi za 974 jedinice.
- U tijeku je revizija knjižničkog fonda.

4.5. Ostalo

- Uslugama knjižnice Muzeja koristila su se 83 vanjska korisnika.
- Pretraživanje knjižnog fonda obavljeno je za 37 korisnika.
- Knjige i publikacije posudilo je 46 korisnika.

5. Stalni postav

Kustosi Muzeja izradili su 5 okvirnih prijedloga koncepcije novoga stalnog postava (mr. sc. Ivan Šestan, Nerina Eckhel, Zvezdana Antoš, Josip Barlek i Ivanka Ivkanec). Nakon rasprave Stručnog vijeća o ponuđenim koncepcijama, N. Eckhel, Z. Antoš i J. Barlek izradili su novi zajednički koncept, tako da su preostala tri prijedloga, od kojih su dva ušla u uži izbor. Tijekom 2002. g. bit će izabrana jedna od predloženih koncepcija koja će biti detaljno razrađena.

6. Stručni rad

6.1. Ekspertize

U 2001. g. obavljeno je 14 ekspertiza, među kojima:

- analiza dokumentacije o ratnim štetama na etnografskoj građi izrađena za Muzejski dokumentacijski centar (19 muzeja i muzejskih zbirki – ukupno 1.447 predmeta)
- zlatni broš iz Omiša, broš i par naušnica iz Segeta pokraj Trogira, 3 ličke kape
- elaborat o paškoj čipki potreban uz prijavu na natječaj Hrvatske gospodarske komore za dodjelu znaka *Izvorno hrvatsko*

- izrađen je elaborat od 9 kartica teksta o čipkarstvu u Hrvatskoj na traženje Ministarstva kulture, a za potrebe popunjavanja UNESCO-ova upitnika o *Proglašenju remek-djela usmene i nematerijalne baštine čovječanstva* (paška, lepoglavska i hvarska čipka); dopunjen je slikovnim i filmskim materijalom.

6.2. Posudbe i davanja na uvid

Prema podacima iz knjige izlaza, drugim je muzejima, ustanovama, udrugama i pojedincima iz fundusa Etnografskog muzeja posuđeno ukupno 676 predmeta te 242 fotografije, negativna i dijapozitiva:

- za fotografiranje (fotomonografiju o Zagrebu N. Vranića) posuđeno je 8 nakitnih predmeta
- za priručnik i letak o spolnim bolestima i zaštiti, autorice dr. Mirjane Džepine, (Medicinski fakultet – Studentski dom zdravlja), posuđeno i obrađeno 6 tekstilnih predmeta
- za potrebe rekonstrukcije nošnje posuđene 3 djevojačke kapice iz Bukovice
- 2 ličke muške kape SOS-u Dječje selo, Lekenik
- 2 pokladne maske posuđene Posudionici nošnji, za izložbu pokladnih maski u Mohaču
- vuk za vučare, Lovinac
- preslica i šarana tikvica, za snimanje emisije o narodnoj intimi na HTV-u
- 5 aerofonih glazbala iz muzejske zbirke Stjepanu Večkoviću iz Lada za predavanje o narodnim glazbalima
- 2 ženske košulje iz Baranje Institutu za peradarstvo u Zagrebu za potrebe fotosnimanja
- ženska košulja "rubina" iz Slavonije, za izložbu Brace Dimitrijevića u Muzeju suvremene umjetnosti
- davanje na uvid nošnje požeškog područja kostimografkinjama HNK u Zagrebu, za potrebe snimanja filma A. Vrdoljaka
- dijelovi tradicijske nošnje Istre, za izradu rekonstrukcija (Posudionica narodnih nošnji)
- posudbe i davanje na uvid dijelova tradicijske nošnje s područja Jadrana, za izradu rekonstrukcija (Posudionica narodnih nošnji)
- 20 predmeta iz Zbirke kućnog inventara Hrvatskome povijesnom muzeju
- 5 predmeta za izložbu u Klovićevim dvorima
- 30 predmeta za izložbu *Narodna medicina*.

6.3. Djelovanje u strukovnim organizacijama

Kustosi i preparatori Muzeja aktivno su sudjelovali u radu brojnih strukovnih udruga i organizacija u Hrvatskoj i inozemstvu. Osim izlaganja na stručnim skupovima, neki su sudjelovali u radu rukovodnih tijela ovih udruga:

Hrvatskoga etnološkog društva, Hrvatskoga društva folklorista, Hrvatskoga muzejskog društva, Sekcije muzejskih pedagoga HMD-a, Hrvatskoga nacionalnog komiteta ICOM-a, ICOM-a (Međunarodnog savjeta muzeja), ICME-a (Međunarodnog komiteta ICOM-a za etnografske muzeje), Austrijskoga etnološkog društva, Hrvatskoga knjižničarskog društva, Družine, Hrvatsko-mađarskog društva prijateljstva, Hrvatsko-albanskog društva prijateljstva, ULUPUH-a.

6.4. Sudjelovanje na kongresima, seminarima

Kustosi i preparatori Muzeja sudjelovali su u radu sljedećih simpozija, stručnih skupova i seminara.

- Veći broj kustosa sudjelovao je u radu godišnjeg skupa Hrvatskoga etnološkog društva održanog 14. i 15. lipnja 2001.

- Kustosi Muzeja pratili su predavanja s etnološkim, muzeološkim i kulturno-povijesnim temama u organizaciji Hrvatskoga etnološkog društva, Matice hrvatske, Hrvatskoga muzejskog društva i Hrvatskoga školskog muzeja.
- Sudjelovanje na skupu *Dani specijalnog knjižničarstva* u Rijeci 23. i 24. travnja 2001. (I. Kolbas).
- Sudjelovanje u radu seminara *Arhivi knjižnice, muzeji* u Rovinju 27. studenog - 1. prosinca 2001. (I. Kolbas i D. Frlan); I. Kolbas vodila je Radionicu za terminologiju.
- Sudjelovanje na II. simpoziju slovenskih i hrvatskih etnologa i konzervatora u Starigradu Paklenici 5. – 8. lipnja 2001. (Z. Antoš, I. Biškupić-Bašić).
- Prisustvovanje seminaru *Baština, turizam i razvitak* radne grupe SEI-a održanome u Muzeju "Mimara" od 23 - 25. listopada (I. Biškupić-Bašić).
- Sudjelovanje na stručnom skupu MDC-a održanome u Muzeju "Mimara" 12. i 13. studenog pod nazivom *Muzejske publikacije i novi mediji* s izlaganjem *Muzejska multimedijska izdanja* (Z. Antoš).
- Prisustvovanje seminaru *Muzejske publikacije i novi mediji* MDC-a održanome u Muzeju "Mimara" 12. i 13. studenog (D. Frlan, I. Biškupić-Bašić).
- *Politički motivirana tradicijska ornamentika*- izlaganje na I. kongresu hrvatskih povjesničara umjetnosti, 15 – 17. studenog 2001. (I. Šestan).
- Praćenje rada 1. kongresa hrvatskih arhivista s temom *Arhivi u novom tisućljeću*, 25 - 27. listopada 2001. u Zagrebu (J. Mokos).
- Prisustvovanje okruglom stolu *Tradicijski vrt i okućnica* u sklopu 34. Šokačkog sijela u Županji koji je održan 23. veljače 2001. (N. Maglica, V. Zorić, Z. Antoš, D. Frlan, N. Eckhel, I. Šestan).
- Na 6. seminaru folklor Panonske zone 4. - 9. rujna 2001. u Vinkovcima, održano predavanje *Baranjska nošnja kao dio predajne kulture* (N. Maglica).
- Sudjelovanje na stručno-znanstvenom skupu i događanjima vezanim za *V. međunarodni festival čipkarstva* u Lepoglavi 25 – 30. rujna 2001. (N. Eckhel).
- Sudjelovanje u Radionici Januszja Byszewskoga (Centar za suvremenu umjetnost Varšava) o pedagoškom radu u muzejima, održanoj u prostorima MUO-a 26. travnja 2001. (Ž. Jelavić).
- Sudjelovanje na 1. skupu muzejskih pedagoga u Puli s izlaganjem *Programi za učenike osnovne škole* u Etnografskom muzeju u Zagrebu, 13 - 15. lipnja 2001. (Ž. Jelavić).
- Prisustvovanje godišnjem skupu EMYA i proglašenju Europskog muzeja godine 2001. u Pisi 16. – 20. svibnja 2001. (D. Frlan).
- Sudjelovanje na međunarodnom skupu *Museum 2000* u Stockholmu 9 – 13. lipnja 2001. (D. Frlan).
- Sudjelovanje na 1. konferenciji etnografskih muzeja Srednje Europe u Budimpešti s izlaganjem *Ethnographic Museums In Croatia: history, Challenges and perspectives*, 14 – 16. lipnja 2001. (D. Frlan).
- Sudjelovanje na Generalnoj konferenciji ICOM-a u Barceloni 1 - 10. srpnja 2001.; sudjelovanje u radu ICME-a (Međunarodnog komiteta za etnografske muzeje) u svojstvu člana Izvršnog odbora (D. Frlan).
- Sudjelovanje na međunarodnom seminaru *Kultura: pokretačka snaga razvika urbanog turizma*, Dubrovnik 18 - 19. svibnja (M. Drobina).
- Barlek, Josip. *Christmas Customs in Croatia*. // The Christmas Encyclopedia. Jefferson, North Carolina, USA. (2001.), 98. – 100.
- Barlek, Josip. Tekst za katalog uz izložene eksponate na *XXVI Mostra dei 100 Presepi* // Rivista dele Nazioni, Roma, (2001.), 14. i 60.
- Biškupić-Bašić, Iris. *Izrada dječjih igračaka*. // Hrvatska revija, 2, (2001.), 117.-120.
- Biškupić-Bašić, Iris. *Licitari i svijeće*. // Hrvatska revija, 3-4, (2001.), 152.-158.
- Biškupić-Bašić, Iris. *O proizvodnji dječjih igračaka*. // Hrvatska tradicijska kultura, Barbat d.o.o. (2001.)
- Biškupić-Bašić, Iris. *Medičarsko-svječarski obrt*. // Hrvatska tradicijska kultura, Barbat d.o.o. (2001.)
- Eckhel, Nerina. *Prof. Marijana Gušić i dr. Jelka Radauš Ribarić, direktorice Etnografskog muzeja u Zagrebu*. // Informatica Museologica (priređeno za tisak)
- Eckhel, Nerina. *Čipkarstvo u Hrvatskoj*. // Matica hrvatska, 1
- Frlan, Damodar. *Etnografski muzej – od tradicije do suvremenosti*. // Etnografska istraživanja, 7 (2001.), 3.-8.
- Frlan, Damodar. *Ethnographic Museums In Croatia: history, Challenges and perspectives*. // Tekst predan za objavljivanje u Zborniku radova 1. konferencije etnografskih muzeja Srednje Europe. Budapest (2001.)
- Jelavić, Željka. *Pokladni običaji u Hrvatskoj*. // Drvo znanja, 42 (2001.), 25. - 28.
- Jelavić, Željka. *Rod, zaboravljena kategorija hrvatske etnologije?* // Rad predan za objavljivanje u Etnološkoj tribini br. 24
- Jelavić, Željka. Programi za učenike osnovne škole u Etnografskom muzeju u Zagrebu // Rad predan za objavljivanje u Zborniku radova 1. simpozija muzejskih pedagoga Hrvatske
- Kolbas, Irena. *Predmet, tema, topik ili sadržaj?* // 4. seminar AKM-a, Zagreb, HKD; (2001.)
- Kolbas, Irena. *NONSEUM – Izumi koje također ne trebamo*, Palais Palfy, Beč, 2000./01. // Etnografska istraživanja, 7 (2001.), 121.-129.
- Kolbas, Irena. *Internetsko nazivlje: uvodna riječ, izvještaj, zaključci*. // 4. seminar AKM, Zagreb, HKD, (2001.)
- Kolbas, Irena. *Virtualne knjižnice*. // 4. seminar AKM-a, Zagreb, HKD (2001.)
- Kolbas, Irena. *Kontekstualizacija etnografije*. // Rad predan za objavljivanje u Etnološkoj tribini br. 24
- Maglica, Nadja. *Baranjska nošnja kao dio predajne kulture*. // 6. seminar folklor panonske zone (2001.), Kulturni centar Gatalinka, Vinkovci
- Šestan, Ivan. *Pogled u kanadsku muzejsku praksu*. // Etnografska istraživanja, 7 (2001.), 129.-141.
- Šestan, Ivan. *Politički motivirana tradicijska ornamentika*. // Zbornik radova 1. kongresa hrvatskih povjesničara umjetnosti (priređeno za tisak).
- Šestan, Ivan. *Zbirka predmeta tradicijskog gospodarstva*. // Zbornik Muzeja grada Iloka (priređeno za tisak).
- Zorić, Vesna. *Starinsko žensko oglavlje i opremanje glave*. // Hrvatska tradicijska kultura, Barbat, Zagreb (2001.), 243.-255.
- Zorić, Vesna. *Narodna nošnja Pokupskog*. // Tekst predan za objavljivanje u Pokupskom zborniku.

6.5. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u sklopu rada Muzeja)

- Barlek, Josip. *Uskrsne pisanice u Hrvatskoj*. // Matica, 4 (2001), 6 - 9.

6.7. Tečajevi, studijska putovanja

- U 2001. godini stručnjaci Muzeja posjetili su i razgledali više muzeja i izložbi u Zagrebu, Splitu, Zadru, Vinkovcima, Vukovaru, Županji, Ljubljani, Münchenu, Salzburgu, Beču, Rimu, Pisi, Stockholmu i Barceloni. Posjet nekim muzejima bio je planiran radi uspostave veza s kolegama i radi upoznavanja fundusa.

- Z. Mileusić - četverodnevni studijski boravak na području Istre sa studentima III. i IV. godine etnologije i njihovim profesorima (dr. B. Đaković i dr. T. Vinščak), uz posjet muzejima u Buzetu i Poreču.
- Studijsko putovanje u Rim s razgledavanjem muzeja i kulturno-povijesnih znamenitosti (10 kustosa Muzeja), 13 – 18. siječnja 2001.
- Više kustosa Etnografskog muzeja razgledalo je nove stalne postavbe u Etnografskome muzeju u Splitu, Zavičajnome muzeju Stjepana Gruberu u Županji i u Gradskome muzeju Vinkovci.
- U lipnju 2001. tri stručnjaka posjetila su sajam opreme za muzeje MUTEK u Münchenu.
- 9 kustosa i preparatora pohađalo je tečaj i položilo ispit iz protupožarne zaštite.

6.9. Identifikacija / Determinacija građe

- U sklopu suradnje na programu pomoći Gradskome muzeju Iloka obavljena je determinacija 20-ak predmeta predviđenih za otpis iz zbirke lončarstva, košaraštva i kuhinjskog inventara; fotografiranje i determinacija 86 predmeta iz Zbirke tekstilnog alata i 7 iz Zbirke zanatstva (M. Randić).
- Završena je obrada zbirke narodnih nošnji. Sastavljeni su izvještaji o boravku na terenu i predana cjelovito obrađena građa zbirke Muzeja grada Iloka s naslovima Inventar i kataložna obrada narodne nošnje Hrvatske i Inventar i kataložna obrada narodne nošnje Slovaka (N. Maglica).
- Obrada Zbirke posoblja u Muzeju grada Iloka: snimanje i uzimanje osnovnih podataka radi daljnje obrade 180 platnenih predmeta (N. Eckhel).
- Determinirana 43 predmeta otkupljene građe u Muzeju.
- Dvije procjene provenijencije i muzejske vrijednosti dijelova tradicijske odjeće s područja Bosne i Hercegovine i Jadranskoga područja.
- Provedene su 4 identifikacije predmeta izvaneuroskog podrijetla.

6.10. Revizija građe

Svake godine obavlja se revizija građe u pojedinim zbirka, katkad pri čišćenju i sređivanju zbirke. Ona je 2001. g. obuhvatila:

- reviziju drvenih medicarskih kalupa iz Zbirke medicara i svjećara
- reviziju reinventirane građe: ispravci i upotpunjavanje podataka građe Pripomoćnoga fonda - 52 predmeta
- reviziju građe u depou tekstilnih alatki
- reviziju, izradu popisa i ispis popisa Zbirke prsluka
- reviziju Zbirke narodnih nošnji Hrvatskoga zagorja, 207 inventarnih brojeva
- uređenje depoa narodnih nošnji Bačke, presložena i revidirana cjelokupna građa
- reviziju Zbirke uporabnog tekstila
- reviziju Zbirke slika uz pomoć studentica etnologije
- reviziju depoa obuće Slavonije, obuće Baranje, obuće Bačke i obuće Srijema (preinventirana građa st. UO).

6.11. Stručna pomoć i konzultacije

Etnografskom se muzeju često obraćaju pojedinci, stručnjaci, drugi muzeji i ustanove tražeći stručnu pomoć i savjete. S obzirom na to da je Muzej, za sada još neformalno, matični etnografski muzej u Hrvatskoj, uvijek se odaziva na takve upite i zahtjeve, na što se utroši velik dio radnog vremena.

- Stručna pomoć voditeljici Etnogrupe Zvirek: upute o održavanju nošnji, prikupljanju i inventiranju
- Stručna pomoć medicarima i svjećarima Antoniji i Josipu Ranogajec-Blažeković o zaštititi proizvoda, razgovor i preporuka Hrvatske gospodarske komore

- Stručna pomoć Društvu studenata Hrvatska - Francuska u povodu njihova odlaska u Francusku radi realizacije projekta kulturne razmjene s Francuskom u listopadu 2001. g. i posudba slajdova, kataloga i davanje podataka za predavanja o Hrvatskoj i njezinim kulturnim specifičnostima
- Kontakti s Hrvatskim veleposlanstvom u Lisabonu i gđom Tugom Tarle u vezi s mogućom suradnjom na izložbi dječjih igračaka i licitara
- Procjena i odabir građe Zavičajnog muzeja Donja Kupčina za restauraciju i preventivnu zaštitu: stručni savjeti o zaštiti i čuvanju etnografske građe
- Stručni savjeti djelatnicima Konzervatorskog odjela Uprave za zaštitu kulturne baštine iz Rijeke o čuvanju i zaštiti Etnografske zbirke otoka Košljuna
- I. Ivkanec i V. Zorić bile su članice Stručnoga prosudbenog vijeća na manifestaciji folklor Dubrovačko-neretvanske županije *Na Neretvu misečina pala* – Metković, 4. – 6. svibnja 2001.
- Više kustosa radilo je sa studentima etnologije na praksi u Muzeju
- Konzultacije sa studenticom knjižničarstva
- Konzultacije sa studenticama etnologije (3 puta) – upoznavanje s radom u Dokumentaciji Muzeja
- Za muzej u Đurđevcu (za uskrсну izložbu) izabrane fotografije pisanica iz fotodokumentacije
- Za Željku Šlogar priređene fotografije za izložbu o igrama i športu u narodu
- Za J. Kalea iz Županijskog muzeja Šibenik i J. Lulić-Štorić iz Narodnog muzeja u Zadru izvađeni dijapozitivi N. Arsenovića i izrađene kopije za izložbu *Narodna nošnja sjeverne Dalmacije*
- Za Dunju Zelić pretražena dokumentaciju o selu Kandiji (Bugojno)
- Dokumentaristici Muzeja grada Zagreba Dajani Hinker predočen način rada u Dokumentaciji
- Pretraživanje fotodokumentacije za D. Osrečki iz MUO-a
- Pretraživanje fotodokumentacije – radi nalaženja snimki u vezi sa žetvom za J. Forjana iz Posudionice narodnih nošnja
- Pretraživanje fotodokumentacije o arhitekturi Posavine za K. Marković iz Državne uprave za zaštitu spomenika kulture
- Pretraživanje fotodokumentacije o savskim mlinovima za M. Karleušu
- Pretraživanje fotodokumentacije o Sunji i Bogovcu za M. Adamovića
- Priprema fotografija o stalnom postavu (izvaneuropske kulture) za L. Dražin-Trbuljak (MDC)
- Priprema dijapozitiva za predavanje o ornamentu za dr. sc. B. Đakovića
- Priprema fotografija predmeta iz srpskih sela za dr. sc. Milorada Pupovca (SNV – Prosveta)
- Stručne konzultacije o nošnjama i suvenirima inspiriranima baštinom i izrađenim u radionicama, za SOS. Dječje selo, Lekenik
- Stručne konzultacije s KUD-om Sinj
- Upute u vezi s nošnjom, nakitom i godišnjim običajima voditelju KUD-a Polača Zvonimiru Reljiću
- Upute u vezi s nošnjom i ornamentima Bukovice i Ravnih kotara voditelju KUD-a Draganu Kutiji i suradnici Juliji Kaleb
- Uvid u nakit zagrebačke okolice (Brezovica) i Turopolja Mojmiru Golemcu i Vesni Kurilovčan, ansambl Lado
- Stručna pomoć pri radu na knjizi o vrličkoj narodnoj nošnji i odabir dijelova muške i ženske nošnje za ilustracije u knjizi KUD-u Dunja iz Vrljke – Dunji Turudić, KUD-u Kijevo
- Korespondencija s Jimom Govanom, sakupljačem i vlasnikom zbirke božićnih jaslca iz Arlingtona, SAD, u vezi s hrvatskim

- jaslicama i informacije o njima u Hrvatskoj; pomoć pri nabavi jaslica iz Hrvatskog zagorja
- Konzultacije s prof. Reiner iz Pregrade o očuvanju i prezentaciji manje poznatih običaja Hrvatskog zagorja
 - Suradnja s prof. Pirc, ravnateljicom LIKUM-a, u vezi s organizacijom popratnih događanja uz uskrсне izložbe u Likumu i u Muzeju
 - Kontakti i dogovori s folklornom skupinom i gđom Terezijom Hraščanec, ravnateljicom osnovne škole iz Donje Dubrave, u vezi s prigodnim programom (uskrсни običaji i običaj sestrenja) uz otvorenje uskrсне izložbe
 - Konzultacije s g. Ratkom Petrićem, docentom na Likovnoj akademiji u Zagrebu, u vezi s benkovačkom nošnjom
 - Informacije dr. Petku Hristovu iz Etnografskog instituta iz Sofije o običajima obiteljskih slavlja i upućivanje na teren radi rada na multietničkom projektu
 - Informacije prof. Damiru Čaleti, ravnatelju OŠ "Marin Držić" iz Dubrovnika, o izrađivačima pisanica u Hrvatskoj, uz uskrsnom akciju koja je rezultirala prikupljanjem zbirke i uskrsnom izložbom
 - Konzultacije s g. Zoranom Vojnićem iz Turističke zajednice Hrvatske u vezi s uskrsnim aranžiranjem izloga u središtu Budimpešte
 - Češće davanje informacija o narodnim običajima novinarima Jutarnjeg lista, Večernjeg lista, Novog lista, Republike, Katoličkog radija, HTV-a i HR-a
 - Konzultacije i davanje iscrpnih podataka u vezi s narodnim običajima Hrvatske novinarki Kane, Željki Valentinčić
 - Konzultacije s prof. Marijom Cvelbar (voditeljicom ekogrupe u IX. gimnaziji u Zagrebu) u vezi s čuvanjem kulturne baštine
 - Konzultacije s novinarkom Ivom Dečakom iz mjesta Raven kod Križevaca u vezi s osnivanjem zavičajne zbirke i čuvanjem skupljene građe (organiziran i razgovor s preparatorima radionice za drvo i metal)
 - Konzultacije sa Zlatkom Kauzlarićem Atačem i Mladenom Šoškićem u vezi sa scenografskim detaljima za predstavu *Kroatenlager* u Dramskom kazalištu Gavella
 - Vodstvo kroz Zbirku glazbala za studentice Odsjeka za etnologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu
 - Konzultacije s gđom Anom Tomljenović, novinarkom Vile Velebita, o lončarskoj tradiciji u Lici
 - Stručna pomoć u povodu izložbe *Od Cvjetnice do Uskrsa* u Muzeju grada Vukovara u Vukovaru
 - Nadgledanje, stručna pomoć i konzultacije u vezi sa zahvatima pri konzervaciji i restauraciji alkarskih odora u sklopu Restauratorske radionice za tekstil HRZ-a
 - Odabir predmeta iz zbirke SZ-a Hrvatske i nazočnost pri snimanju (za potrebe publikacije o Zagrebu, u dogovoru s fotografom Goranom Vranićem)
 - Stručna pomoć pri rekonstrukciji kožuha iz okolice Karlovca članici KUD-a iz Vrhovca
 - U suradnji s Posudionicom i radionicom narodnih nošnji, osigurana je stručna pomoć Muzeju grada Vukovara u pripremi događanja vezanih za otvorenje uskrсне izložbe – odabir, kompletiranje i uređenje 26 ženskih i muških narodnih nošnji koje je vukovarski muzej dobio na dar od svih hrvatskih županija; za vrijeme boravka u Vukovaru (7. i 8. travnja) i oblačenje manekena u spomenute nošnje za njihov revijalni nastup
 - Na zamolbu Peradarskog instituta u Zagrebu pružena pomoć pri odabiru i snimanju baranjske rubine, što je poslužilo za naslovnicu njihova časopisa
 - Članovima Folklornog ansambla Lado predloženi predmeti iz fundusa Muzeja (oglavlje i prsluci Brezovice) i dani savjeti u vezi s rekonstrukcijom
 - Konzultacije i predlaganje literature maturantici Privatne škole za modni dizajn
 - Konzultacije s dizajnerom Studija za industrijski dizajn u vezi s ornamentikom na tekstilnom rukotvorstvu
 - Na zamolbu Muzeja suvremene umjetnosti obavljene konzultacije i odabir vjenčanica iz fundusa EMZ-a za potrebe izložbe akademskog slikara Brace Dimitrijevića održane u Muzeju "Mimara" od 28. lipnja – 7. studenog 2001.
 - Konzultacije o nošnji i literaturi s gđom Larianne Milosavljević, voditeljicom folklornog društva Balkan dance ensemble, SAD
 - Stručna pomoć kustosici Muzeja iz Zeline i literatura o narodnoj nošnji zelinskog kraja, način spremanja i čuvanja tekstilne građe i dr.
 - Za voditelja KUD-a Stenjevec odabrani predmeti iz Zbirke radi rekonstrukcije (5 zimskih hlača iz Šestina)
 - Davanje na uvid i konzultacije tradicijske odjeće Jadranskoga područja radi izrade rekonstrukcija (4 puta)
 - Konzultacije i pomoć pri obnovi stalnog postava Etnografske zbirke franjevačkog samostana na Košljunu; savjeti o čuvanju i deponiranju tekstilne građe
 - Upoznavanje dviju studentica sa zbirka Muzeja i poslovima kustosa u sklopu programa muzejske prakse studenata III. godine etnologije (10 dana)
 - Davanje na uvid, konzultacije i stručna pomoć kolegama pri otkupu građe s jadranskoga područja (Mljet, Biograd)
 - Stručna pomoć pri oblikovanju buduće koncepcije Etnografske zbirke na Brijunima
 - Stručna pomoć dvjema studenticama muzeologije te studentu i studentici arhitekture pri odabiru građe za pisanje diplomskog rada.

6.13. Ostalo

Stručnjaci Muzeja obavljali su i brojne druge poslove: sudjelovali u radu prosudbenih komisija folklornih priredaba, sudjelovali u pripremi i snimanju TV filmova, pomagali ili sudjelovali pri postavljanju manjih izložba u Muzeju ili u drugim prostorima, pisali kraće stručne tekstove i sl.

- Rad u Arhivu grada Zagreba i Hrvatskome državnom arhivu, kao i u knjižnici Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" radi prikupljanja podataka o narodnoj medicini
- Praćenje programa smotre folklor Vinkovačke jeseni (N. Maglica, Lj. Vilus-Japec)
- Sastanci s predstavnicima Roma u romskoj udruzi Zlatna kobra i s predstavnikom bjelovarskih Roma za potrebe istraživanja o Romima
- Sudjelovanje u radu stručnoga prosudbenog vijeća na manifestaciji folklor Dubrovačko-neretvanske županije *Na Neretvu misečina pala*, Metković, 4 – 6. svibnja 2001. (I. Ivkanec, V. Zorić)
- Osmišljavanje koncepcije, skupljanje i priprema za prijevoz tradicijskih božićnih ukrasa za božićni sajam u Voelkerkunde muzeju u Hamburgu 29. studenog – 2. prosinca, na kojemu su predstavljeni božićni običaji u Hrvatskoj (J. Barlek)
- Prisustvovanje smotri folklor IV. susret naroda i kultura u Belome Manastiru, u organizaciji udruge Družina (J. Barlek)
- Prisustvovanje i sudjelovanje na manifestaciji *Advent u Vukovaru*, u organizaciji Gradskog muzeja Vukovar, 1. prosinca 2001. (J. Barlek)
- Boravak u Županji u povodu održavanja 34. šokačkog sijela (6 kustosa), 21 - 24. veljače 2001.
- Praćenje nastupa folklornih skupina na 36. smotri folklor Vinkovačke jeseni, 21 - 24. rujna u Vinkovcima (N. Maglica)
- Istraživanje i prikupljanje podataka (kazivanja, literatura, arhiv) o narodnoj nošnji u Baču (N. Maglica)

- Sudjelovanje u radu prosudbene komisije Hrvatske gospodarske komore za dodjelu znaka *Izvorno hrvatsko*, sastanci u Zagrebu i odlazak na Pag (N. Eckhel)
- Rad na tekstu i izradi krojeva za priručnik o rekonstrukciji nošnje grada Paga (N. Eckhel)
- Suradnja s direktorom Instituta za elektroprivredu i energetiku mr. sc. Zdenkom Tonkovićem u vezi s tiskanjem Božićne čestitke
- Suradnja sa 6 obrtnika i proizvođača proizvoda koji se prodaju u suvenirnici Muzeja
- Pomoć pri oblačenju manekena za fotografiranje za Priručnik za rekonstrukciju narodne nošnje Like
- Sudjelovanje u *Događanjima amaterske folklorne scene Zagreba* tijekom svibnja u svojstvu članice Prosudbene komisije, pisanje komentara nakon odgledanih nastupa (V. Zorić)
- Djelatnica Muzeja kao članica Prosudbene komisije za narodne nošnje sudjelovala na 8. susretima hrvatskih folklornih ansambala održanim 27. listopada u Velikoj Gorici (V. Zorić)
- Sudjelovanje na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu 9. do 18. srpnja 2001. u svojstvu koordinatorice izložbi (postavljanje izložbi u izložima u Ilici, TIC na Trgu bana Jelačića, te organizacija izložbe u Klovićevim dvorima) (Z. Antoš)
- Snimanje predmeta iz Zbirke kućnog inventara-rasvjeta za emisiju HRT-a *Antikvarijat* (Z. Antoš).

9. Izložbena djelatnost

Muzej je u 2001. g. u svojim prostorima, u drugim prostorima u Zagrebu i Hrvatskoj, te u inozemstvu postavio 17 izložba.

- *Uskrsne pisanice iz zbirke Etnografskoga muzeja u Zagrebu*
Etnografski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 31. ožujka – 29. travnja
Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
Autor likovnog postava: Natko Paša
Opseg: 320 izložaka
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska
Tema: ovom je uskrsnom izložbom prvi put u cjelini predstavljen reprezentativni izbor iz bogate Zbirke pisanica našega muzeja, koja danas ima više od 1.900 primjeraka. Osim bogatstva tehnika i ukrasa pisanica iz pojedinih dijelova Hrvatske, predstavljene su i pisanice iz drugih zemalja koje sadrži Zbirka. Uz razrađeni tablični prikaz ornamentike, izložbu su pratile i brojne fotografije. Na primjercima iz Zbirke (od recentnih do onih starijih i od 150 godina) progovorili smo o bogatom naslijeđu, o pisanici kao fenomenu, o njezinoj pojavi i značenju.
Izložbu su pratile i praktičke pedagoške radionice za djecu i odrasle, u kojima su posjetitelji mogli svladati vještinu šaranja pisanica različitim tehnikama.
Izložba je bila namijenjena svima.
Realizirana je vlastitim i sredstvima sponzora.
- *Jačajmo se*
Etnografski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 15. travnja – 18. svibnja
Muzejsko-edukativna igra, u akciji su sudjelovali zagrebački muzeji
Tema je bila povijest skijanja u Zagrebu.
- *Od ordenja do simbola identiteta*
Etnografski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: od 17. srpnja - 16. rujna
Autori stručne koncepcije: Lidija Nikočević, Robert Bilić, Sandi Blagonić, Nevena Škrbić

Autori likovnog postava: Zora Salopek-Baletić, Arsen Pletenac, Igor Zirojević

Opseg: 389 predmeta

www. adresa: www.etnografski-muzej.hr

Vrsta izložbe: etnografska, problemska

Tema: izložba koja je u stručnim krugovima izazvala veliko zanimanje problematizirala je fenomen suvenira, odnosno njegovo značenje i ulogu u Istri. Novo tumačenje pojma kiča, što se nerijetko veže za suvenire, relativizira uobičajene stavove i mišljenja. Na izložbi je predložen niz tipičnih istarskih suvenira koji se proizvode za potrebe turizma, ali ih kupuju i stanovnici Istre.

- *Narodna medicina*

Etnografski muzej, Zagreb

Vrijeme trajanja: 21. studenog 2001 – 9. rujna 2002.

Autorice stručne koncepcije: mr. sc. Aida Brenko, Mirjana Randić, prof.

Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić-Mitrović

Opseg: 505 izložaka

www. adresa: www.etnografski-muzej.hr

Vrsta izložbe: etnografska, studijska

Tema: narodna medicina intrigantna je tema koja u Etnografskome muzeju u Zagrebu do tada nije bila obrađena u obliku izložbe. O toj temi najviše su pisali liječnici obrađujući je s medicinskog stajališta kao praksu koja postoji paralelno sa službenom medicinom. U njihovim je radovima vidljiva podjela na racionalni i iracionalni aspekt narodne medicine, pri čemu se lijekovima biljnog podrijetla pridaje određena vrijednost, a magični i simbolički postupci proglašavaju se štetnima i nepotrebnima premda su u određenim situacijama i oni sastavni dio liječenja biljem. Većina etnoloških radova o navedenoj problematici može se svesti na opise narodnih lijekova biljnoga, životinjskog i mineralnog podrijetla s jedne strane i magijskih radnji radi izlječenja s druge, što pak odražava već spomenuti koncept u radovima liječnika.

Toj se temi pristupilo kao kulturnoj kategoriji pokazujući kako i danas narodna medicina ima svoju funkciju, unatoč tome što službena u ovom trenutku može liječiti mnogo veći broj bolesti nego prije.

Izložbom su se željeli prikazati neki tradicionalni načini liječenja na području Hrvatske. Uz elemente koji se vežu s davnim vremenima, većina materijala pripada 19. i 20. st.

Izložba je imala nekoliko cjelina. U uvodu je dan kratki prikaz ljekarništva na našem području. Kao pisani izvori za starija razdoblja korišteni su podaci iz arhivske građe, ljekaruša, Zbornik za narodni život i običaje, kao i podaci objavljeni u tekstovima o povijesti medicine.

Odabirom tema kojima je najbolje oslikan odnos čovjeka prema zdravlju te prema svojoj prirodnoj i društvenoj okolini, pokazano je kako su navedeni pojmovi promjenjivi u vremenu i imaju različito značenje za pojedine društvene slojeve.

Posebna je cjelina posvećena prosvjetarskom radu Škole narodnog zdravlja "Andrija Štampar" (1926. - 1960.), koja je, osobito 30-ih godina 20. st., imala važnu ulogu među seoskim stanovništvom, održavanjem predavanja o higijeni, prehrani i medicini. Za vrijeme izložbe prikazani su edukativni filmovi koje je ta institucija snimila za potrebe rada na selu, a koji uz povijesnu i dokumentarnu posjeduju i umjetničku vrijednost.

Posljednja cjelina sadržavala je podatke skupljene na terenskim istraživanjima 2000. i 2001. g., koji se odnose na još postojeće tradicionalne metode liječenja. Poseban je osvrt dan na danas popularna alternativna liječenja.

Za vrijeme izložbe održana su brojna predavanja vezana za problematiku narodne medicine, kao i radionice pod vodstvom muzejske pedagoginje.

- *Vode*
Etnografski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 20. ožujka - 20. travnja
Autor stručne koncepcije: Ivan Zagoda
Autor likovnog postava: Ivan Zagoda
Opseg: 60 izložaka
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: izložba autorskih fotografija
Tema: izložba autorskih fotografija Ivana Zagode, organizirana u povodu Svjetskog dana voda, bogatim je fotomaterijalom i pedagoškim pristupom upozorila na ekološko značenje čiste vode. Realizirana je zahvaljujući sponzorstvu.
- *Šuma, voda, zrak – opstanak*
Etnografski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 11. - 23. lipnja
Opseg: 50 izložaka
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: izložba slika
Tema: izložba je predstavila umjetničke slike više autora (različitih tehnika) o temu šuma, voda i ekologije. Realizirana je u suradnji s Hrvatskim šumama.
- *Tomago – minijature Igaly*
Etnografski muzej, Zagreb
Vrijeme trajanja: 20. srpnja - 1. rujna
Autorica stručne koncepcije: Marija Igaly
Opseg: 100 izložaka
www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: umjetnička
Tema: izložba je prikazala radove – minijature izrađene od cvijeća i biljnog materijala autorice Marije Igaly. Ostvarena je uz pomoć sponzora.
- *Licitorska umijeća, medicinarstvo i svjećarstvo – obrt višestoljetne tradicije*
Gradski muzej Vukovar, Vukovar
Vrijeme trajanja: 24. travnja – 22. svibnja
Autorica stručne koncepcije: mr. sc. Iris Biškupić-Bašić
Autor likovnog postava: Robert Somek, arhitekt i Nikolina Jelavić-Mitrović suradnica u likovnom postavu
Opseg: 128 izložaka
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: etnografska, tuzemna, studijska
Tema: izložba je obradila i predstavila višestoljetnu tradiciju medicinarskoga i svjećarskog obrta koji je rasprostranjen u središnjoj i nizinskoj Hrvatskoj. Posjetitelji Muzeja mogli su se upoznati s poviješću obrta, načinom izrade proizvoda te načinom prodaje i prezentacije u pojedinim dijelovima Hrvatske. Taj je obrt još uvijek mnogima nepoznat i karakterizira pojedine dijelove Hrvatske, pa nas ti proizvodi i suveniri često predstavljaju u mnogim krajevima svijeta. Uz izložbu je organizirana izrada i prodaja raznovrsnih suvenira. Na taj je način cjelovito predstavljeno djelovanje majstora toga obrta na području Slavonije, Podravine, Međimurja, Hrvatskog zagorja, Turropolja, Prigorja i Pokuplja, dakle onih regija u kojima taj obrt još živi, a vezan je za tradicijsku kulturu naroda.
Pretežito su bili izloženi predmeti iz zbirke Etnografskog muzeja, ali je bila uključena i građa iz drugih muzeja (Gradskog muzeja Karlovac, Gradskog muzeja Varaždin, Zavičajnog muzeja Varaždinskih Toplica, Hrvatskoga povijesnog muzeja, Muzeja grada Zagreba i ostalih muzeja), kao i građa majstora toga obrta.

Sastavni dio izložbe bio je i multimedijски dio. Izrađen je etnografski film o medičarsko-svjećarskom obrtu (prikaz majstorskih radionica, mjesta prodaje te muzejske građe). Spomenuti film prikazivan je za vrijeme trajanja izložbe, a korišteni su i dijapozitivni snimani na terenu. Izložbu je pratio i edukacijski program.

- *Pokućstvo u Hrvatskoj, etnološki pogled na unutrašnje uređenje doma*
Slovenski etnografski muzej, Ljubljana, Slovenija
Vrijeme trajanja: 3. travnja- 6. svibnja
Autorica stručne koncepcije: Zvezdana Antoš
Autori likovnog postava: Nenad Fabijanić, Nikolina Jelavić-Mitrović
Obim: 150 predmeta
www. adresa: etno-muzej.si
Vrsta: studijska, međunarodna
Tema: izložba je bila sastavljena od tri tematske cjeline. U prvom su dijelu prikazane rekonstrukcije interijera s tri karakteristična hrvatska područja (panonskim, dinarskim i jadranskim). Cilj je bio originalnim tlocrtom pojedinih soba i razmještajem predmeta unutar njih omogućiti posjetiteljima predodžbu tih prostora. U tom dijelu izložbe bili su prikazani i pojedinačni predmeti s osobitom estetskom vrijednošću (škrinje, stolci, kolijevke, tronošci, ormar). Na izložbi je primijenjena multimedijска prezentacija na tri načina: multimedijским prikazom, videofilmom i interaktivnim sustavom. Multimedijским prikazom predloženi su predmeti u autentičnom okružju, realnom prostoru, u različitim vremenskim i socijalnim kontekstima, s autentičnom glazbom odabranom za tu prezentaciju. U sklopu terenskih istraživanja bio je snimljen i etnografski film *Priča o stolcu - karigi* kojim se želio prikazati odnos čovjeka stvaratelja i korisnika prema njegovu predmetu. Na interaktivnom sustavu (informatičkom kiosku) posjetitelji su mogli pretraživati CD-ROM izložbe *Pokućstvo u Hrvatskoj* i dobiti detaljnije informacije o izložbi.
U želji da se kultura stanovanja prikaže što šire, grupa dizajnera predložila je svoj pogled na tradicijsko oblikovanje namještaja izloživši predmete od kartona, a umjetnica Dora Kovačević izložila je dvije skulpture stolaca. Uz izložbu je osmišljen i didaktički program *Pogled iz dječjeg svijeta*, u kojemu su sudjelovali učenici osnovnih škola koji su izradili makete pokućstva u mjerilu 1:10. Izložili smo i učeničke crteže nastale na temu pokućstva. Izložba je bila zamišljena kao priča bez kraja koja će posjetitelje potaknuti na razmišljanje o čuvanju kulturne baštine koja nas okružuje.
- *100 presepi internazionali*
Rim, kripta bazilike S. Maria del Popolo
Vrijeme trajanja: 6. prosinca 2001 – 13. siječnja 2002.
Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
Autorica likovnog postava: Nikolina Jelavić Mitrović
Obim: 4 djela priznatih umjetnika
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: umjetnička i etnografska, međunarodna, skupna
Tema: sudjelovanje Hrvatske na 26. svjetskoj izložbi božićnih jaslaca *100 presepi internazionali* u Rimu, u suradnji s Veleposlanstvom Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici u Vatikanu.
Na izložbi su bila izložena 4 djela različite stilske vrijednosti, od staroga crkvenog Betlehema iz crkve Marijina očišćenja u mjestu Beli na otoku Cresu, crkvenih jaslaca Blaža Devčića iz crkve Sv. Josipa u Jablancu kod Karlobaga, jaslaca od fosilne hrastovine priznatog umjetnika Izidora Žige Popijača (Bednjanskog) iz Risvice u Hrvatskom zagorju, do starih, tradicijskih jaslaca iz sela Plemenščine kod Klenovnika.
Jaslce je postavila dizajnerica Muzeja Nikolina Jelavić-Mitrović. U vrlo jakoj konkurenciji organizator nam je dodijelio zlatnu medalju kao najuspješnijem stranom predstavniku.

- *Borgi e presepi*
Mjesto održavanja i prostor: Sutrio, Italija
Vrijeme trajanja: 23. prosinca 2001 - 28. veljače 2002.
Autor stručne koncepcije: Josip Barlek
Autor likovnog postava: Natko Paša
Obim: 6 izložaka
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: etnografska, informativna
Tema: sudjelovanje naše zemlje na tradicionalnoj božićnoj izložbi božićnih jaslica i božićnoj priredbi u mjestu Sutrio u pokrajini Carniji na sjeveru Italije. I ovaj put izložili smo presjek kroz bogato jaslčko stvaralaštvo Hrvatske predstavivši 6 izložaka. Svečanost otvorenja uveličala je božićnim programom folklorna skupina iz mjesta Pregrade u Hrvatskom zagorju. Sutrio, turističko središte u sjevernoj Italiji, tradicionalno organizira međunarodnu izložbu božićnih jaslaca koja je dobro posjećena i medijski popraćena. Etnografski muzej sudjelovao je četvrti put.
- *Zbirka Perinić*
Ured Turističke zajednice, Zrinjevac, Zagreb
Vrijeme trajanja: od 14. prosinca 2000.
Autorica stručne koncepcije: Ivanka Ivkanec, muzejska savjetnica
Obim: 63 predmeta
www. adresa: www.etnografski-muzej.hr
Vrsta izložbe: informativna
Tema: na izložbi je postavljen dio lutaka iz Zbirke Perinić koja je pohranjena u Etnografskome muzeju. Lutke će na izložbi periodično biti zamjenjivane drugima. Izložba kao kuriozitet obogaćuje turističku ponudu Zagreba. Uz izložbu je tiskan katalog. Postav izložbe (lutke) dosad je mijenjan tri puta.
- *Zavjetni nakit crkve sv. Marka u Makarskoj*
Gradski muzej, Makarska
Vrijeme trajanja: 21. lipnja – 15. srpnja
Autorica stručne koncepcije: Ivanka Ivkanec; suautorica mr. Z. Mileusnić, suradnica T. Gareljić
Autorica likovnog postava: Ivanka Ivkanec
Opseg: 137 izložaka
Tema: prva stručna obrada nakitnih predmeta i prvo javno predstavljanje Zbirke javnosti. Izložbu su od predmeta u vlasništvu pojedinaca i institucija u Makarskoj organizirali i realizirali kustosi Etnografskog muzeja.
- *Etnografska slikovnica: drvene dječje igračke*
Dječji vrtić Budućnost, Zagreb; Dječji vrtić "G. Vitez", Samobor
Vrijeme trajanja: 22 - 27. svibnja i 22. listopada - 2. studenog
Autorica stručne koncepcije: Željka Jelavić
Autorica likovnog postava: Željka Jelavić
Obim: 64 izložaka
Tema: ta didaktička pokretna izložba prezentira igračke Hrvatskog zagorja i Dalmatinske zagore. Namijenjena je djeci predškolske dobi. U slobodnoj igri i dodiru s igračkama djeca upoznaju različite oblike, boje i ornamente.

10. Izdavačka djelatnost

10.1. Tiskovine

- 7. svezak časopisa Etnološka istraživanja u kojemu je objavljeno 11 radova domaćih i stranih stručnjaka pripremljenih za simpozij u povodu obilježavanja 80. obljetnice Muzeja u listopadu 1999. Ukupno 14 radova na 144 str.

Tiskani su katalogi ovih izložbi:

- Barlek, Josip, *Uskrsne pisanice iz zbirke Etnografskoga muzeja u Zagrebu*, katalog uskrsne izložbe : Zagreb : Etnografski muzej, 2001.
- Brenko, Aida. Randić, Mirjana. *Narodna medicina*, katalog izložbe: Etnografski muzej : Zagreb, 2001.

Tiskana su 3 informativna letka (deplijana):

- *Uskrsne pisanice iz zbirke Etnografskoga muzeja u Zagrebu*
- *Pohištvo na Hrvaškem*, na slovenskome i engleskom jeziku
- *Narodna medicina*, na hrvatskome i engleskom jeziku

Tiskani su plakati uz izložbe:

- *Uskrsne pisanice iz zbirke Etnografskoga muzeja u Zagrebu*
- *Pohištvo na Hrvaškem*
- *Narodna medicina*.

10.2. Audiovizualna građa

Za potrebe izložbe *Narodna medicina* snimljen je videofilm istoga naslova. Film je prikazivan za vrijeme trajanja izložbe u prostoru Muzeja, a dijelovi su bili na programu HTV-a.

Snimano je digitalnom tehnikom na 6 lokacija; snimatelj Hrvoje Žučko, montažerka Irena Ščurić, tekst je čitao Emilio Dalbello, a glazbu je posudio Hrvoje Crnić. Od oko 4 sata snimljenog materijala montiran je film koji traje 28 min.

11. Edukativna djelatnost

11.1. Specijalna vodstva

U 2001. stručnjaci Muzeja održali su 77 vodstva kroz stalni postav i izložbe za organizirane skupine predškolaca, učenika osnovnih i srednjih škola, studenata te za različite skupine turista, predstavnika stranih diplomata i gostiju Hrvatskog sabora, za pojedinačne stručnjake i posjetitelje te za osobe s posebnim potrebama.

11.2. Predavanja

Održano je ukupno 13 predavanja u Muzeju i izvan njega:

- *Hrvatski uskrsni običaji* - Željka Jelavić
- *Godišnji običaji* - Zvezdana Antoš (2 predavanja)
- *Svadbene običaji i muzejski predmeti* - Zvezdana Antoš
- *Hrvatski narodni običaji u jesensko doba* - Josip Barlek
- *U susret Božiću* - Josip Barlek
- *Dobožično vrijeme* - Josip Barlek
- *Stvaranju zbirke i prikupljanju materijala u Etnografskome muzeju u Zagrebu* - Josip Barlek
- *Votivi i zdravlje* - Željko Dugac
- *Primjena eteričnih ulja u svakodnevnom životu* - Sonja Ana Njunjić
- *U zdravom tijelu zdravi kruh* - Ranko Lipovšćak
- *Uloga žene u liječenju i očuvanju zdravlja* - Vesna Čulinović-Konstantinović
- *Alkemija na razini stvarnosti: oslobađanje od pet vrsta strahova* - Vladimir Dodig Trokut.

11.3. Radionice i igraonice

Jedna od najvažnijih aktivnosti Muzeja jest obrazovni rad koji se provodi putem brojnih organiziranih aktivnosti pedagoške službe, između ostaloga i organiziranjem radionica i igraonica uz neke izložbe ili u vrijeme pojedinih godišnjih običaja, te putem projekcija ili predavanja za poticanje kreativnog rada i izražavanja djece.

Za predškolarce i školarce održano je 58 radionica i na njima je sudjelovalo 1.830 djece. Za odrasle su održane 3 radionice, a ukupno su sudjelovala 102 posjetitelja:

- 31. ožujka - radionica uz izložbu *Pohištvo na Horvaškem* u Ljubljani
- 19. travnja – predavanje i radionica dizajnerice Ksenije Jurinec o temi *Kartonski principi*
- uz radionicu *Primjena eteričnih ulja za jačanje imuniteta djece i odraslih*, Sonje Ane Njunjić, savjetnice za aromaterapiju
- performance *Liječenje mineralima* (Vladimir Dodig Trokut)
- radionica za školarce *U zdravom tijelu zdravi kruh* (Ranko Lipovšćak)
- 15 radionica šaranja pisanica uz izložbu *Uskrsne pisanice iz zbirke Etnografskoga muzeja u Zagrebu*
- akcija *Prvi trag u snijegu* uz asistenciju Željke Šlogar u sklopu muzejske igre *Jačajmo se*
- likovna radionica *Skijanje i sanjkanje* s učenicima OŠ T. Ujevića u sklopu muzejske igre *Jačajmo se*
- likovna radionica *Majga* - zajednička izrada modela "majge" od valovite ljepenke i kreppapira (OŠ Otok i OŠ Izidora Kršnjavoga)
- rad sa studentima IV godine etnologije, projekcija filma *Iskrivljeni odrazi* i razgovor
- 35 radionica održano je uz izložbu *Narodna medicina*
- organizirane su radionice *božićnog nakita i ukrašavanja svijeca*
- radionica *glazbala* Stjepana Večkovića iz Lada
- 2 radionice za djecu uz izložbu *Vode*, voditeljica B. Zlatar (Obrazovni program HTV-a).

Učenje putem eksponata u stalnom postavu: održano je 5 programa u kojima je sudjelovalo 112 učenika.

Maske i pokladni običaji: cilj programa bio je upozoriti na raznoliku ulogu maski, različitost njihovih oblika i načina ukrašavanja (Odjel izvaneuropskih kultura), te na uporabu maski u pokladnim obredima sjeverozapadne Hrvatske, Istre i Primorja te Baranje. Program je popraćen projekcijom dija pozitivna o zvončarima i likovnom radionicom u kojoj su posjetitelji izrađivali maske tehnikom kolaža i tempere.

Kultura odijevanja: cilj programa bio je upoznati učenike s namjenom pojedinih dijelova odjeće, različitosti izvedbe tkanja i ukrasa te regionalnim različitostima. Učenici su na modelu lutke izradili papirno odijelo inspirano tradicijskim ornamentom.

Licitari: cilj programa bilo je upoznavanje učenika s medičarskim obrtom, načinom izrade tih proizvoda, namjenom licitara te s njihovom regionalnom rasprostranjenošću. Po odljevcima originalnih kalupa učenici su izradili licitare od slanog tijesta te ih oslikali temperama.

11.5. Ostalo

- Tribina *Seksualni tabui u Hrvatskoj* u Europskom domu, sudionice Ž. Jelavić i I. Ivkanec.
- *Multimedijalni program Kneja:* glazbenica i književnica Lidija Bajuk osmislila je program u kojemu su ona i njezine gošće čitale ulomke iz njezine zbirke priča *Kneja*, uz glazbenu pratnju te prikaze videofilmova i razgovore o međimurskim narodnim običajima i legendama. U likovnim radionicama učenici su slikali i modelirali motive iz priča. Održana su 4 susreta na kojima je sudjelovalo 100 učenika.
- U Muzeju je u listopadu u povodu Međunarodnog dana vegetarijanstva, u suradnji s udrugom vegetarijanaca i listom Vegenova organizirana izložba te održana predavanja, sajam i dobrotvorna aukcija.
- U sklopu izložbe *Narodna medicina*, 22 - 23. prosinca organiziran je božićni sajam na kojemu je sudjelovalo 6 izlagača koji su ponudili ljekovite pripreme i davali savjete posjetiteljima.

12. Odnosi s javnošću (PR)

Služba za odnose s javnošću Muzeja uspješno je ostvarivala intenzivnu zastupljenost Muzeja u medijima, što je rezultiralo brojnim napisima u novinama i nastupima u radijskim i TV programima.

12.1. Press

Napisi o Etnografskome muzeju i njegovim aktivnostima objavljeni su u većini tiskovina u Hrvatskoj, a kopije tih tekstova (408) pohranjene su u hemeroteći Muzeja: Večernji list (23 napisa), Vjesnik (19), Novi list (9), Slobodna Dalmacija (6), Nedeljna Dalmacija (1), Vegenova (6), Jutarnji list (12), Nedjeljni vjesnik (2), Glas Koncila (2), Mak (1), Glas Istre (7), Glas Slavonije (2), Komunalni vjesnik (2), Republika, Zadarski list (2), La voce del Popolo (1), Glas Podravine (1), Đakovački glasnik (1), Međimurske novine (2), Vila Velabita (1), Nacional (3), Delo/Ljubljana (2), Dnevnik/Ljubljana (1), Globus (1), Vijenac (1), Hrvatsko slovo (1), Zarez (1), Kontura (1), Hrvatski obzor (1), Školske novine (2), Modra lasta (1), Zvrk (3), Mila (4), Gloria (1), Svijet (1), In flight-magazin (1), Zaposlena (1), Banka (1), Ericsson-Tesla (1), magazin Pliva (1), magazin Oktalparma (1), Info Dietparma (2), Halo 92 (2), Drvo (1), Matica (2), Hrvatski željezničar (1), Zagrebački 7 (1), Zig-Zag (1), Vatikana (1), Il Paese (1), Kana (1), Glasnik Turopolja (1), Vinkovački list (1), Turist plus (1), Diners-magazin (1).

Ukupno je bilo oko 96 većih napisa i 52 manja, uz objavljivanje informacija o predavanjima, radionicama i ostalim događanjima u EM-u.

Neki veći napisi o Muzeju

- Razgovor s novinarkom revije Glorija o izložbi *Narodna medicina*
- Gradska rubrika Vjesnika, razgovor s novinarkom Sunčicom Dolušić o izložbi *Narodna medicina*
- Intervju za Večernji list o medičarskom obrtu i povijesti licitarskog srca, te o njegovu darivanju u državničkim susretima
- *Raskoš hrvatske pučke tradicije*, Večernji list, božićno izdanje
- *Donjodubravski osnovci nastupili u Zagrebu*, Varaždin, 3. travnja
- *Ornamenti iz povijesti – uskrsne pisanice hrvatskih regija u Etnografskom muzeju u Zagrebu*, Večernji list, 10. travnja
- *Uskrsne pisanice – mala remek-djela hrvatskog narodnog stvaralaštva*, Vjesnik, Jutarnji list, 8. travnja
- *Pisanica iz 1847. godine najstarija pisanica na izložbi pisanica u Etnografskom muzeju*, Jutarnji list, 7. travnja
- *Pisanice iz Etnografskoga muzeja*, Mila, 11. travnja
- *Uskrsne pisanice u Etnografskom muzeju – jedina jadranska pisanica*, Glas Istre, 11. travnja
- *Osnovnoškolci gosti Etnografskoga muzeja*, Međimurske novine 11. travnja
- Razgovor s novinarkom dječjeg časopisa Zvrk, Melitom Redžić o izložbi *Narodna medicina*, 13. kolovoza
- O izložbi *Pokuštvo u Hrvatskoj* u Ljubljani su objavljeni prikazi izložbe u kulturnoj rubrici Dela, 3. travnja, te u Dnevniku 3. travnja, Vjesniku – 3. i 4. travnja, zatim u Večernjem listu 4. travnja, u Republici, 5. travnja, najava radionice i izložbe objavljivanja je redovito u Delu i Dnevniku.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Svi programi Hrvatske radio-televizije objavili su brojne vijesti i priloge o Muzeju i njegovim aktivnostima, a većina stručnjaka Muzeja sudjelovala je u pojedinim emisijama i programima. I druge su televizijske i radijske postaje objavljivale vijesti o Muzeju i njegovim aktivnostima ili razgovore s kustosima.

Televizijski programi

- U informativnom programu HT-a (u središnjem Dnevniku, u Zagrebačkoj panorami, i Županijskoj panorami) objavljena su ukupno 34 priloga.
- U obrazovnom, školskom i dječjem televizijskom programu objavljena su 22 priloga.
- OTV je objavio 6 priloga.

Sudjelovanje kustosa u emisijama Dobro jutro Hrvatska, Pola ure kulture, Pozivnica, Poljoprivredna emisija, Mir i dobro, Svakodneva, Panorama, Mali veliki svijet, Latinica, Metropolis, Klub seniora.

Za potrebe snimanja više TV emisija posuđeni su ili za snimanje pripremljeni određeni muzejski predmeti.

Sudjelovanje u TV programima (izbor)

- Obrazovni program Mali veliki svijet, HRT, 26. svibnja (A. Brenko, M. Randić)
- Najava izložbe *Narodna medicina* u emisiji Dobro jutro Hrvatska, 18. listopada (A. Brenko)
- Razgovor o izložbi *Narodna medicina* u emisiji Trenutak spoznaje, 3. prosinca (A. Brenko, M. Randić)
- Prilog za emisiju Alpe-Dunav-Jadran, 14. prosinca (A. Brenko, M. Randić)
- Razgovor o izložbi *Licitarska umijeća* u emisiji Dobro jutro Hrvatska HRT-a (I. Biškupić-Bašić)
- Razgovor uoči emitiranja serijala Pučka intima (serijal snimljen na temelju istraživanja i izložbi), HRT-1, 10. travnja (I. Ivkanec)
- Prilog o izložbi *Naj, naj kolekcionar* u Alpe-Dunav-Jadran (I. Ivkanec)
- Prilog o izložbi muzejskih pisanica, Zagrebačka panorama, 31. ožujka (J. Barlek)
- Prilog o Zbirci Perinić, Obrazovni program HTV-a, 31. ožujka (I. Ivkanec)
- Prilog o urocima i zlom oku, Glamour caffe, 12. travnja (I. Ivkanec)
- S izložbe pisanica u Muzeju, Dobro jutro, 2. i 12. travnja (J. Barlek)
- Najava i šetnja kroz izložbu pisanica, Zagrebačka panorama, 3. travnja (J. Barlek)
- Izjava o izložbi pisanica, 1. Dnevnik, 14. travnja (J. Barlek)
- Prikaz izložbe pisanica, Serbus Zagreb, OTV, 13. travnja (J. Barlek)
- *Hrvatske jaslice u Rimu*, večernji program 24. prosinca (s izložbe *100 presepi* u Rimu) (J. Barlek)
- Razgovor s reporterkom OTV-a Suzanom Badurinom o izložbi *Istarski suvenir*, za emisiju Serbus Zagreb, 14. kolovoza (M. Randić)
- Razgovor o utjecanju vjeri u liječenju, program o nacionalnim manjinama, emisija Prizma, 29. prosinca (M. Randić)
- Razgovor o kišobranima, Brilljanteen, (V. Zorić)
- Prikaz izložbe *Pokućstvo u Hrvatskoj*, Hrvatska danas, 5. svibnja (Z. Antoš)
- Prilog o izložbi *Pokućstvo u Hrvatskoj*, Slovenska televizija – Dnevnik II 3. travnja (Z. Antoš)
- Prilog o izložbi *Pokućstvo u Hrvatskoj*, TV Koper 3. travnja (Z. Antoš).

Radijski programi

Većina radio postaja u Hrvatskoj emitirala je brojne razgovore s kustosima Muzeja, najave i komentare izložbi ili aktivnosti Muzeja, kao i razgovore u povodu izložbi, događanja ili važnih datuma i običaja:

- informativni 1. program Jutarnja kronika objavio je najave svih izložbi, 2. program objavio je 17 emisija i razgovora
- Radio Sljeme - 45 reportaža ili razgovora
- Obiteljski radio - 18 priloga o izložbama

- Narodni radio – najave i 5 emisija vezanih za različita događanja
- Radio 101 - 7 priloga
- Radio Velika Gorica - 14 priloga
- Radio Martin - 4 priloga
- Radio Kaj - 18 priloga
- Radio Vinkovci - 4 priloga
- Radio Osijek - 5 priloga.

Vijesti i priloge emitirali su Radio Zaprešić, Radio Makarska, Katolički radio, Radio Mostar, Radio Split.

Sudjelovanje u radijskim programima (izbor)

- Intervju i sudjelovanja u emisijama Obiteljskog radija, HR 1. Govorimo o zdravlju, Mali veliki svijet, Baština, Obrazovni program (A. Brenko)
- Radijske emisije 1. i 2. programa Hrvatskoga radija o licitarskim umijećima (3 puta) (I. Biškupić-Bašić)
- Razgovor o Božiću i medičarskom obrtu u emisiji Baština na 2. programu HR-a, (I. Biškupić-Bašić)
- Obiteljski radio, jednosatna emisija o spolnosti u Hrvatskoj (I. Ivkanec)
- Razgovor o običajima za Valentinovo, Hrvatski katolički radio (I. Ivkanec)
- Razgovor o zbirci lutaka Lj. Perinića, Ništa nevažno, 1. program Hrvatskog radija (I. Ivkanec)
- Radio Makarska, 2 razgovora uoči i nakon otvorenja izložbe u Gradskome muzeju (I. Ivkanec)
- Prilog o izložbi zavjetnog nakita u Makarskoj, Hrvatski radio 2. program, (I. Ivkanec)
- Sudjelovanje u jutarnjoj dvosatnoj kontakt-emisiji urednika Ante Bekića uz msgr. Košića o Velikom četvrtku i uskršnim običajima (J. Barlek)
- Sudjelovanje u jednosatnoj emisiji Iz hrvatske narodne baštine o uskršnim običajima i izložbi pisanica (J. Barlek)
- Intervju i 3 kraća komentara o običajima kroz godinu u studenom i prosincu, Hrvatski katolički radio (J. Barlek)
- Sudjelovanje u emisiji Baština o božićnim običajima (J. Barlek)
- Sudjelovanje u emisiji Kajkavijana voditeljice i urednice Tanje Baroni (J. Barlek)
- Razgovor za emisiju Treći planet od sunca, Obrazovni program (M. Randić)
- Razgovor za emisiju Z kao zemlja (M. Randić)
- Intervju u povodu akcije Jačajmo se za 2. program Radio Zagreba (N. Maglica)
- Razgovor za 2. program Radio Zagreba o narodnim nošnjama u vrijeme Božića (V. Zorić)
- Najava izložbe *Pokućstvo u Hrvatskoj* za Hrvatski radio, 2. program, prikaz izložbe, najava radionica i predavanja (Z. Antoš)
- Intervju za Slovenski radio u povodu izložbe *Pokućstvo u Hrvatskoj* (Z. Antoš)
- Razgovor o izložbi *Od ordenja do simbola identiteta*, Radio Sljeme (Ž. Jelavić)
- Razgovor za emisiju Baština 2. programa Hrvatskog radija (Ž. Jelavić)
- Razgovor za dječji program Hrvatskog radija (Ž. Jelavić).

12.4. Promocije i prezentacije

- Promoviranje knjige I. Ivankovića *Hrvatske narodne nošnje*: Zagreb, Novinarski dom, 13. veljače; Pečuh, Kulturni centar, 27. travnja; Beč

- Promocija knjige *Sutikla* (etnografski zapisi s područja Makarske) novinarke S. Sunde 29. listopada.

12.5. Koncerti i priredbe

- Glazbeno-scenski prikaz godišnjih tradicijskih običaja. Koncert i priredbe Lidije Bajuk - 4 gostovanja s glumicama Vlastom Knezović i Ljiljanom Bogojević
- Udruga Vegetarijana organizirala je predavanja i radionicu o zdravoj prehrani; Valdorfska škola pripremila je glazbeno-scenski prikaz pripreme zdrave hrane
- Koncert grupe Lazonta 16. rujna u povodu zatvaranja izložbe *Od ordenja do simbola identiteta*
- Na otvorenju izložbe *Narodna medicina* koncert *Glazba koja liječi* na australskome tradicijskom glazbalu digeridoo u izvedbi Svemira Vranka
- Početkom godine organizirana aukcija finskog stakla, za pomoć Dječjoj bolnici u Klaićevoj
- Nastup grupe studentica Framaceutsko-biokemijskog fakulteta na otvorenju izložbe *Narodna medicina* s programom utemeljenim na knjizi *Flos medicinae*...
- Na otvorenju izložbe *Pokućstvo u Hrvatskoj* u Ljubljani nastupio je Ansambl hrvatskih narodnih pjesama i plesova Lado s prigodnim programom.

12.7. Ostalo

- U Muzeju su u povodu pojedinih izložaba ili događanja organizirane 3 konferencije za novinare.
- Organizirane su 2 nagradne igre za posjetioce tijekom izložbi, uz sudjelovanje brojnih sponzora
- Za otvorenja izložbi i aktivnosti poslano je oko 3.700 pozivnica. Na oglasna mjesta ARTO-a nalijepljeno je oko 1.200 plakata (sve sponzorirano).
- Na oglasna mjesta Metropolisa nalijepljeno je 7 jumbo plakata (sve sponzorirano).
- Sve su veće izložbe najavljivane i za njih su izrađena i ovješena 3 transparenta preko ulice te 4 na pročelju Muzeja.

13. Marketinška djelatnost

Uz sve izložbe Muzeja provedena je cjelokupna marketinška djelatnost.

Ostalo

- Uz izložbu *Uskrsne pisanice iz zbirke Etnografskoga muzeja u Zagrebu* marketinška je aktivnost bila usmjerena na osiguranje sponzorstva za realizaciju izložbe jer ona nije bila financirana sredstvima iz proračuna. Pokušali smo naglašavati vrijednost pravoga uskrsnog suvenira i osim postojećih uvesti nove proizvode.
- Izložba *Narodna medicina*. Od ožujka sve su aktivnosti bile usmjerene na poticanje suradnje sponzora čija je djelatnost vezana za medicinu. Tako su brojnim tvrtkama bila upućena više od 52 poziva s prijedlozima o mogućnostima suradnje od obostranog interesa. Obavljeni su brojni razgovori o posebnim uvjetima moguće suradnje. Ostvareni su ugovori s nekolicinom sponzora, napravljeni su sponzorski ugovori i koncepcija suradnje tijekom izložbe.
- U prostorima Muzeja organizirana su brojna predavanja i prezentacije sponzora prilagođeni interesu šire javnosti, s mogućnošću besplatnog posjeta radionicama. Ostvarena je suradnja s tvrtkama Plivom i Dietpharmom, sponzorima izložbe *Narodna medicina*, u izboru poslovnoga božićnog poklona. Osigurano je 65 sponzorskih nagrada. Pribavljeni su već gotovi ili su izrađeni novi suvenirni vezani za izložbu.

- Napravljen je medijski plan za obavještanje javnosti o izložbi *Narodna medicina*. Ugovorena su brojna medijska pokroviteljstva: s Obiteljskim radijem, Radio Sljemenom, HRT-om (Dobro jutro), Narodnim radijem, Vegenovom, Jutarnjim listom.
- Organizirani su Dani vegetarijanstva kako bi se najavila izložba *Narodna medicina* i dobila potpora brojnih udruga čija je djelatnost vezana za zdrav život. Organizirana su predavanja i sajam zdrave hrane.
- Tvrtka Ericsson posudila je za izložbu *Pokućstvo u Hrvatskoj* u Ljubljani Touch-Screen displej. Muzej je osigurao predstavljanje tog uređaja muzealcima u Ljubljani.
- Vođenje suvenirnice: taj posao podrazumijeva dogovor s kustosima o suvenirima koji bi mogli ući u našu suvenirsku ponudu, kao i održavanje prodajnog prostora.
- U povodu 13. međunarodnoga turističkog poslovnog sajma na Zagrebačkom velesajmu aranžiran je dio prostora Turističke zajednice grada Zagreba na kojem je, među ostalima, predstavljen i Etnografski muzej.
- Stalna suradnja s različitim vodičima kroz kulturna zbivanja, posebice s TZGZ-TIC-om, te s dnevnim novinama.

14. Ukupan broj posjetitelja

Muzej, izložbe postavljene u Muzeju i drugim prostorima, predavanja i radionice, te otvorenja izložbi tijekom 2001. posjetilo je oko 14.000 osoba.

Točan broj nije moguće odrediti jer broj posjetitelja na otvorenjima u Muzeju i izložbama izvan Muzeja moguće je odrediti samo procjenom. Muzej je odlukom da ulaz za posjetitelje četvrtkom bude slobodan postigao to da četvrtkom ima najviše posjetitelja. Tog se dana održavaju i predavanja i radionice, koji su također besplatni.

15. Financije

15.1. Izvori financiranja (u %)

RH	3,10%	4,97%
Lokalna samouprava	93,20%	80,68%
Vlastiti prihod	3,00%	3,17%
Sponzorstvo	0,70%	0,58%

Znatna pomoć sponzora realizirana je u obliku usluga. Te vrijednosti nisu iskazane u navedenim podacima.

15.2. Odnos troškova za materijalne i programske djelatnosti u odnosu prema ukupnom prihodu Muzeja

15,87: 16,17%

15.3. Investicije:

Tijekom 2001. godine za investicije je utrošeno 210.559,00 kn.

16. Ostale akcije

16.1. Održavanje i prezentacija donacija

Etnografski se muzej brine o Zbirci lutaka Perinić. Lutke se redovito održavaju i čiste. Stručnjaci Muzeja aranžirali su prostor Turističkoga informativnog centra na Zrinjevcu lutkama iz Zbirke Perinić – postavljene su 3 izložbe.